

**Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola
Kertvárosi Általános Iskolája**

**ÉNEK-ZENE
TANMENET**

3. osztály

Albertné Balogh Márta: HARMADIK DALOSKÖNYVEM (AP-032005)

című tankönyvhöz

Mozaik Kiadó Ének-zene 3. tankönyv kiegészítésével

Készítette: Kulcsár Erika

Az EMMI kerettanterv 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet (Módosítva a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 3. mellékletének megfelelően) 2.2.12.1 ének-zene kerettanterv A változat alapján a Corvin Mátyás Általános Iskola Kertvárosi Általános Iskolája helyi tanterve alapján:

A tematikai egységek áttekintő táblázata

Tematikai egység címe	Órakeret
Zenei reprodukció – Éneklés	40 óra
Zenei reprodukció – Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	7 óra
Zenei reprodukció – Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	8 óra
Zenei befogadás – Befogadói kompetenciák fejlesztése	4 óra
Zenei befogadás – Zenehallgatás	9 óra
Ökoprojekt	2 óra
Hangverseny előkészítő és élményfeldolgozás	2 óra
A rendelkezésre álló 10% szabad órakeretből három óra a zenei reprodukció – Éneklés egységhez került.	
Heti óraszám	2 óra
Összes óraszám:	72 óra

A fejlesztés várt eredményei a 3. évfolyam végén

- ♪ A tanulók 20 dalt (15 népzenei és 5 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus ostinato, kánon).
- ♪ Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A $\frac{2}{4}$ és $\frac{4}{4}$ -es metrumot helyesen hangsúlyozzák.
- ♪ A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják.
- ♪ Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- ♪ Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.

3. évfolyam minimum követelménye

- ♪ A tanulók 10 dalt (8 népzenei és 2 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan.

- ♪ Részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmussort alkotni a tanult metrumú ütemekben.
- ♪ A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta).
- ♪ Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat.
- ♪ Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket

A természettudományos, a digitális és az idegen nyelvi kompetencia kivételével valamennyi ének-zene órán fejlesztésére kerülnek a kulcskompetenciák: (példa a fejlesztésekre)

1. anyanyelvi kommunikáció: szövegértés; hallás utáni szövegértés; népdalok, dalok szövegének magyarázata, zenei írás-olvasás gyakorlása
2. idegen nyelvi kommunikáció: más népek dalai; zeneirodalmi idézetek eredeti nyelven, zenei kifejezések
3. matematikai kompetencia: logikai összefüggések; népdalelemzés (sorszerkezet); zenei írás gyakorlása; jelképek
4. természettudományos kompetencia: a dalokban szereplő növények megkeresése; térképen való tájékozódás; a népzene gyűjtés eszközeinek felkutatása
5. digitális kompetencia: ennek fejlesztésére a felső tagozatban van lehetőség
6. hatékony és önálló tanulás: lényeg kiemelése – ezek alapján elméleti anyag megtanulása; daltanulás módja
7. szociális és állampolgári kompetencia: magyarságtudat fejlesztése; együtténeklés (alkalmazkodási készség fejlesztése)
8. kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia: önálló, egyéni éneklés, szorgalmi feladatok készítése;
9. esztétikai – művészi tudatosság és kifejező képesség

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
1.	Ismétlés: Süss fel nap Kinyílt a rózsa Egyél libám... Körtéfa... A part alatt... Megy a kocsi, fut a kocsi Hej, vára, vára...	Egyenletes lüktetés, tanult dalok ritmus- és dallammotívumai tempóváltások: Gyors-lassú	Dal felismerése a dalok tartalmát, szereplőjét megjelenítő képek alapján. Dallambújtatás: belső hallás fejlesztése	Ritmus- dallamvisszhang, dalok ritmusának hangoztatása (pl.: kiszökdeléssel, ritmushangszerekkel) dalok játéka, dallambújtatás	2. osztályos zenehallgatási anyagból válogatás: (a lépés ritmusa lépegető ló galoppozó ló, a természet hangjai)	
2.	Sándor napján Méz, méz, méz... Éliás, Tóbiás... Elvesztettem zsebkendőmet Erdő, erdő, kerek erdő	Tanult ritmuselemek: Fél-negyed-nyolcad értékű hang Ismétlő jel Kettes ütem l-sz-m-r-d pentaton hangkészlet	Dallamfelismerés ritmus- illetve betűkottából Hangok térbeli elhelyezése kézzel segítségével. Dallamazonosság felismerése, kottairás gyakorlása munkafüzet segítségével.	Kép és kotta társítása Dalok játékaiknak ismétlése	Válogatás a 2. osztályos zenehallgatási anyagból (Baromfiudvar hangjai)	
3.	Járok egyedül... Sárga lábú kiskakas... kiszámoló Kis kacska fürdik Gyertek lányok	Kettes ütem Egyenletes lüktetés Negyed, nyolcad értékű hang l-sz-m triton hangkészlet	Kiszámoló ritmizálása, lejegyzése kettes ütemekbe. sz-l-m kezdőmotívum ismert gyermekdalokban l-sz-m dallamhangok kézjele, helye a vonalközben többféle magasságban Dallamírás gyakorlása: Kis kacska fürdik, Gyertek lányok többféle dó-hellyel a füzetben.	A dal játéka kiszámolóval (melléklet)	Válogatás a 2. osztályos zenehallgatási anyagból (a természet hangjai)	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
4.	Rendhagyó népzeneóra					
5.	Hajlik a meggyfa ... Anyám, édesanyám Kinyílt a rózsza	Kettese ütem Negyed-nyolcad értékű hang, m-r-d-l,-(sz.) pentaton hangkészlet halk-hangos	Kétszólamú ritmusgyakorlat megszóltatása. Dalfelismerés ritmusról. Dinamikai különbségek érzékeltetése éneklés közben. Ritmussor rendezése kettes ütembe. Dallamírás emlékezetből. Az alsó szó előkészítése.	A dal játéka (Melléklet)	Tűz: kicsi – nagy - közepes	
6	Most viszik dal Kinyílt a rózsza...	Az alsó szó neve, kézjele, helye a vonalszerben	Az alsó szó tudatosítása, felismertetése többféle dó – hellyel Dallamírás	A dal játéka (Melléklet)		
7	Cickom, cickom.. Most viszik Hajlik a meggyfa Én az éjjel álmomban... Járok egyedül...	Kettes ütem Ritmusszintáló Ismétlőjel Negyed és nyolcad értékű hang Szüneti kettes ütem Alsó szó	A tanult gyermekdalok előadása ritmus szintálótól. Ritmus-felelgető. Alsó szó gyakorlása (333.olv.gyak.), a dallam leírása emlékezetből.	A dalok játéka (Melléklet)	Bartók: Gyermekeknek sorozatból a Gyermekjáték c. részlet	
8	Menetel az ezred... dán gyermekdal Ismétlés: Aki nem lép egyszerre Cickom, cickom ... Most viszik, most	Egyenletes löktetés Ritmusszintáló Az induló tempó (menet) A fúvószenekar hangszíne.	Dalisméltás egyenletes járással, ritmusszintálótól A trombita hangszíne Az induló – karakter megfigyelése zenei részletekben	Hangutánzó játékok Szabad improvizálás	Erkel F.: Hunyadi – induló (részlet) Id. J. Strauss: Radetzky - induló (részlet) A dán gyerekdal	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
	viszik...	Ritmus/dallam improvizáció.	Weöres - versek szövegére ritmus – dallamimprovizáció - a megfigyelt zenei karakter sajátosságainak megfelelően		trombitán Trombitajelek (ébresztő, riadó)	
9	Bécs várában... magyar népdal Menetel az ezred	Alsó szó Kánon Ritkítás – szaporítás Fúvószenekar, induló tempó Ritmus, dallam, összehasonlítás Egyenletes lüktetés	A katonadal éneklése kánonban Fúvószenekari hangzás megfigyelése Dallamírás, alsó szó gyakorlása Ütőhangszerek megszólaltatása, többszólamú játék	Ritmuszenekar létrehozása, dob, cintányér, triangulum helyes használata A Lajta-folyó térképen, az osztrák-magyar határon	Gorrieri F. : MÁV induló	
10	Gyakorló óra: Katonadalok ismétlése, Katonaindulók újrachallgatása,	Alsó szó induló tempó Fúvószenekari hangzás Ritkítás-szaporítás	Munkafüzet feladatainak megoldása: megadott dallam ritkítása, ill. szaporítása, Az alsó szó felismerése kottarészletekben.	Ritmuszenekar alakítása. Katonazenekarok megtekintése internet segítségével.	Hunyadi-induló Radetzky-induló MÁV-induló Klapka-induló	
11.	A tokaji szőlőhegyen... Lipem, lopom a szőlőt...	Alsó szó Átkötött hang Ritkítás Kettes ütem Orgonapont	Alsó szó gyakorlása Orgonapontkén kétszólamúság előkészítése Kettes ütem ritkítása Az őszi hangulat megjelenítése a zenében	A dalok játéka (Melléklet) Keresztretjtvény (szüret) Szüreti képek megtekintése internet segítségével	Vivaldi: Négy évszak - Ősz I. vagy II. tétel	
12.	Ettem szőlőt... A tokaji szőlőhegyen Bécs várában Menetel az ezred	Átkötött hang, Orgonapont Vers ritmizálása	Átkötött hang Kétszólamú éneklés (orgonaponttal) betűkottáról.	Magyar szólások értelmezése a szőlővel kapcsolatban. Szüreti népszokások	Bartók: Bolyongás	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
		Kétszólamú éneklés Kettes ütem Dallamírás Alsó szó előkészítése	Ritmussor rendezése kettes ütemekbe. Dallamírás sz-m hangkészlettel.	Gyümölcskosár tartalmának megfejtése.		
13.	Volt nekem egy kecském... A tokaji szőlőhegyen... Orgona ága	Kettes ütem Pentaton hangkészlet Ismétlőjel Ritmusosztinato Alsó szó Egyenletes lüktetés	A nyolcad értékű szünet előkészítése Dalfelismerés betűkottáról Ismert dalok éneklése dallambújtatással, ritmusosztinatóval, Alsó szó gyakorlása (énekelve, kézjele, lejegyzése a vonalrendszerben)	Felelgetős: új dal előadása két csoport felelgetéseként Állatok a közmondásainkban, szólásainkban.		
14.	Három szabó legények... Ettem szőlőt... Volt nekem egy ...	Kettes ütem Nyolcad értékű szünet Önálló nyolcad hang	A nyolcad értékű szünet tudatosítása Az önálló nyolcad hang tudatosítása, írásuk gyakorlása a munkafüzetben, felismerésük ritmussorban.	Párválasztó játék: Ettem szőlőt...		
15.	Éva, szívem, Éva... Három szabólegények... Volt nekem egy kecském... Járok egyedül... Cickom, cickom... Most viszik...	Kettes ütem Ritkítás-szaporítás Dallamvariáció	Dallam és ritmustaps együttes megszólaltatása, csoportokban és egyénileg is. Megadott dallamhoz többféle befejezés komponálása. Dallamvariációk készítése szaporítással.	Dalfelismerés kulcsszavak segítségével: csillánt, péntek-csütörtök-szerda, bíbor-bársony		

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
16.	Itt ül egy ki kosárba... Három szabó legények Volt nekem egy... Anyám, édesanyám...	Kettes ütem Nyolcad értékű szünet Önálló nyolcad hang Alsó szó „Makacs” ritmus Szinkópa	A nyolcad értékű szünet és az önálló nyolcad hang gyakorlása Versritmizálás, kettes ütemekbe rendezés A szinkópa előkészítése Kétkezes ritmusgyakorlatok Dalfelismerés betűkottáról, „makacs ritmus” megfigyeltetése. Dallamírás	Kétkezes ritmusgyakorlat A dal játéka (Melléklet)		
17.	Pörcös pogácsa Itt ül egy kis... Volt nekem egy...	Önálló nyolcad hang és szünete Ritmusosztinató Műdal Alsó szó Szinkópa Dinamikai különbségek	Önálló nyolcad hang és szünetének gyakorlása Versritmizálás A szinkópa előkészítése A műdal jellemzői Az alsó szó gyakorlása Dallamírás emlékezetből Halk – hangos	Játék a dinamikával		
18.	Kiskertemben uborka Pörcös pogácsa Itt ül egy kis...	Kettes ütem Szinkópa Pentaton hangkészlet Egyenletes lüktetés	A szinkópa tudatosítása, írása	Szógyűjtés		
19.	Beke Giza pogácsája... Itt ül egy kis... Pörcös pogácsa Kiskertemben...	Kettes ütem Szinkópa Pentaton hangkészlet	A szinkópa gyakorlása Daltanulás betűkottából Dallamírás Szinkópa megfigyeltetése zenekari műben		Egressy: Klapka – induló	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
20.	Bojtár volt a nagyapám Ettem szőlőt	Kettes ütem Önálló nyolcad hang és szünete Szinkópa Négyes ütem	Dalfelismerés ritmusról Versritmizálás, rendezés kettes ütemekbe A nyolcad szünet felismerése vers ritmusában A szinkópa megfigyelése zeneműben A négyes ütem előkészítése: főhangsúlyok keresése az új dalban	Lipem-lopom a szőlőt	C. Debussy: Gyermekekuckó - Néger baba tánca	
21.	Hopp Juliska... Menetel az ezred Bojtár volt a nagyapám	Négyes ütem Egyenletes lüktetés Félhang, negyedhang, nyolcadhang	A négyes ütem tudatosítása Főhangsúlyok érzékeltetése, ritmussorok rendezése négyes ütembe. Versritmizálás	Csárdás – egy és két lépéses csárdás		
22.	Fut a kicsi kordé... Hopp Juliska... Bojtár volt a nagyapám	Négyes ütem Egészhang, félhang Egész értékű szünet Kánon Múdal	A négyes ütem gyakorlása Az egész értékű hang és szünetjele Tanult ritmusértékek rendszerezése Ritmussor alkotása négyes ütemekbe Kánon éneklés 2 szólamban	Négy fázisú mozdulatok rögtönzése		
23.	Megismerni a kanászt... (betűkottából) Hopp Juliska... Fut a kicsi kordé...	Kettes ütem Pentaton hangkészlet A kanásztánc tánclelései Ritmussosztinató Négyes ütem	Daltanulás betűkottából Alsó szó gyakorlása Dallamírás Versritmizálás Azonos ritmus megfigyelése Kétszólamú ritmuskíséret	Kanásztánc lépései (Melléklet)	Kanásztánc: Járbad borzas (Zengő együttes)	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
		Egész hang	megszólaltatása			
24.	Házasodik a tücsök Megismerni a kanászt...	Kanásztánc ritmusa Kettes ütem Kérdés – felelet Négyes ütem A gyermekkar szölamai	Ritmuessorok, dallamsorok összehasonlítása Kétkezes felelgetős ritmusgyakorlat Négyes ütem Szoprán-mezzo-alt szölamok	(Melléklet)	Bárdos Lajos: Tücsöklakodalom	
25.	Készen áll már a híd Házasodik a tücsök Megismerni a kanászt Kinyílt a rózsa Volt nekem egy... Kiskertemben...	A rondó (körtánc) Különböző karakterek Visszatérő dallam Körjáték Rondóforma	A rondó fogalma Különböző karakterű szereplők megjelenítése Visszatérő dallam felismerése zeneműben Zenei szerkezet megfigyelése, ábrázolása	A dal eljátszása, szereplők megjelenítése. Lódítások című vers előadása.	W. A. Mozart: Kis éji zene II. tétel - Rondó	
26.	Te varga, hej, te Készen áll már Én kis kertet Egyél libám Megismerni a kanászt	Kettes ütem Repetíció Ismétlőjel Pentaton hangkészlet Szinkópa Dallamimprovizáció	Mesterségekkel kapcsolatos gyermekdalok felismerése betűkottából, éneklésük kézzel Mondóka ritmizálása Ritmus rendezése négyes ütemekbe Dallamimprovizáció meghatározott hangkészlettel Szinkópa gyakorlása	A dal tartalmához illő mozdulatok kitalálása, előadása párbeszédes formában	A dal gyermekkar előadásában	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
27.	Hangverseny előkészítő foglalkozás	Prokofjev: Péter és a farkas				
28.	Hangverseny élményfeldolgozó óra					
29.	Hallod e te kis kovács? Te varga, hej, te	Négyes ütem Nyolcad értékű szünet Tetraton hangkészlet Egész, fél, nyolcadhang Önálló nyolcadhang	Daltanulás betűkottáról Versritmizálás Ritmushangszerekkel ritmusosztinató Dallamírás Kétszólamú ritmus gyak. megszólaltatása kvint hangtávolságban	Ritmuszenekar	Gryllus – Kányádi: Kérdező (Hallod-e te kis kovács?)	
30.	A bolhának jól megy dolga.. Én kis kertet kerteltem... Án, tán, ditijom...	Nyolcad szünet Kettes ütem Hangsúlyok Négyes ütem Quodlibet	Kétszólamú éneklés gyakorlása korábban tanult dalok összeillesztésével. Hangsúlyok eltolása négyes ütemben	más nemzetek táncai		
31.	A faragószék nótája Hallod e te kis ...? Te varga, hej	Kétszólamúság Tréfa, játék a zenében	A dal megszólaltatása kétszólamban (az alsó szólamot a nevelő énekli) Zenei tréfák		A faragószék nótája gyermekkar előadásában Banchieri: Állatok rögtönzött ellenpontja	
32.	Előkészítés Ránki: Két bors ökröcske (zenés mesejáték)	A zenekari hangzás	A zenemű végighallgatása		Ránki: Két bors ökröcske	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
33.	Élményfeldolgozás Ránki: Két bors ökröcske	Vonós hangszerek (hegedű, brácsa, gordonka, gordon) fúvós hangszerek (fuvola, oboa, klarinét, fagott, kürt) Üstdob	Zenei részletek újrachallgatása során a szereplők felismerése A szereplőket megjelenítő hangszerek megismertetése, hangszínük megfigyelése Zenei karakterek ábrázolása (mozgás, hangutánzás)	A szereplők megjelenítése, bemutatása utánzással, rajz készítése	Részletek a zenés mesejátékból	
34.	Karácsonyi dal – Az egész iskola fogja tanulni és énekelni	Zenei karakterek	Zenei részletek – karakterek összeegyeztetése	Rajz készítése	Corelli: Karácsonyi concerto grosso	
35.	Bicskei ének (Idvez légy kis Jézuska...) Kiskarácsony, nagykarácsony Pásztorok, pásztorok	Kettes ütem Ismétlőjel Dó – hexachord Váltakozó ütem Lá – pentachord	Szép közös éneklés Készülődés ünnepi műsorokra, hangszeres kíséret hangszeren tanuló gyerekekkel	Keresztretjtvény megfejtése	Fenyvesi – Györe: Adventi ének (részlet) Dalok - Kaláka együttes CD (Fehér karácsony, Szálljatok le karácsonyi angyalok, Nótás Mikulás)	
36.	Ne féljeteK pásztorok... Megjöttem én jó estét... (István napi köszöntő)	Kettes ütem Ismétlő jel Szinkópa	Tiszta éneklés egységes hangzás kialakítása Készülődés ünnepi műsorra		Lakner - Csorba: Csörög a fagyos föld (részlet)	
37.	Egy boszorka van...)	Kánon Ismétlődő motívumok A duda Duda basszus A szimfonikus	A dal éneklés kánonban A gonosz boszorkány megjelenítése a zenében A duda hangszíne Dudabasszus éneklése az új dalhoz		Muszorgszkij: Egy kiállítás képei - Baba Jaga kunyhója	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
		zenekar hangzása Négyes ütem Ritmusvariációk	Ritmusváltozatok készítése négyes ütemekből			
38.	Gyakorló óra: Zenehallgatás, illusztráció készítése Egy boszorka... kánon gyakorlása			Fantázia rajz készítése a zene tartalmának illusztrálása	Muszorgszkij: Baba Jaga kunyhója	
39.	Szegénylegény vagyok én Egy boszorka van Volt nekem egy kecském	Lá - pentachord hangkészlet Ellenritmus Négyes ütem Nyolcad szünet	A dal ritmusának ellenritmusa Mondóka ritmizálása, rendezés négyes ütemekbe Betűkotta átírása hangjegyekké: Önálló nyolcad és szünetjelének gyakorlása	Ellenritmus Dallambújtatás	A dal gyermekkar előadásába	
40.	A fák mögött egy utca volt... holland gyermekdal Menetel az ezred... Készen áll már a híd... Te varga, hej...	Ellenritmus Zenei kérdés-felelet Dallamvariáció Hangsúlytalan kezdés	Ellenritmus rögtönzése adott ritmussorhoz. Zenei válasz komponálása adott motívumhoz. Ritmusírás emlékeztetőből.	Titkosírás megfejtése. Holland tulipánföldek megtekintése internet segítségével. Holland termőföldek megtekintése szélmalmokkal.	A dal gyermekkar előadásában	
41.	Áll egy ifjú nyírfa... kánon Még azt mondják nem illik... Este van már nyolc óra.. Fut a kicsi kordé Egy boszorka van...	Kánon Ritmuskánon Kettes ütem Egyenletes lüktetés, mérőütés	Önálló nyolcad hang és a nyolcad szünet gyakorlása. Dallamírás szó-dó-szó, hangokkal. Kánon éneklés gyakorlása szólamcserével.		Lassus: Visszhang	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
42.	Pál, Kata, Péter... kánon Áll egy ifjú nyírfa	Négyes ütem Kánon Legato éneklés Variáció Egyenletes lüktetés, mérőütés	Dallamvariáció megfigyeltetése a kánon soraiban. A legato éneklés tudatosítása, gyakorlása. Ritmusvariációk önálló készítése. Variációk készítése Weöres Sándor soraiból. Ismerős dallam változatainak elkészítése.	Versírás Komponálás		
43.	Ég a város... kánon Pál, Kata, Péter... Bécs várában... Áll egy ifjú nyírfa...	Kánon Hangsúlytalan kezdés Kánon lejegyzési formák	Kánon éneklés gyakorlása. A kánon lejegyzési formáinak megfigyeltetése, olvasásának gyakoroltatása. Az alsó szó gyakorlása olvasógyakorlatban.	A dal angol nyelvű változata a Mellékletben. A mai Londonról látképek az internetről.		
44.	Árnyék ül a falu dombján.. Csepp, csepp, csepereg...	Legato és staccato	Legato és staccato éneklési mód gyakorlása. Dallamimprovizálás lá-szó-mi hangkészlettel	Rejtvények betűvel, számokkal (a megfejések: 1. angol (a csigahéj belsejéből indulva minden második betű 2. holland (a csigahéj belsejéből indulva a teljes magyar abc-t felhasználva a betűket a sorszámok jelentik)	Gryllus: Dalok c. CD: Zápor vagy a Hangya, mindkettőben hallható staccato előadásmód	
45.	Szúrós gombóc Nyuszi ül a fűben... Katalinka szállj el... A part alatt...	Legato-staccato Négyes ütem	A staccato előadásmód megfigyeltetése a zenehallgatás során: a kenguru ugrándozása, az elefánt lomha táncolása.	Illusztráció készítése a tanult dalhoz	Saint-Saëns: Az állatok farsangja – A kenguruk Az elefánt tánca Gryllus: Dalok 2 -	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
					Szűrös gombóc	
46.	Zenehallgatás: A kenguruk Az elefánt tánca Illusztráció készítése a zeneművekhez Ismétlés: Szűrös gombóc Csepp, csepp, csepereg Árnyék ül a falu dombján	Legato és staccato	Zenei karakterek megjelenítése rajzban. Egyéni, kreatív alkotások készítése.	Kiállítás az elkészült képekből.	Saint-Saëns: Az állatok farsangja – A kenguruk Az elefánt tánca	
47.	Szélről legeljetelek... Bojtár volt a nagyapám... Hol jártál báránykám...	A felső dó előkészítése Kettes ütem Ellenritmus Kánon	A felső dó megfigyeltetése a tanult dalokban. A többszólamú éneklés gyakorlása Ellenritmus szerkesztése kettes ütemben Kottázás gyakorlása m-r-d-l,-sz, hangterjedelemben	a pásztorélet hagyományainak kutatása, bemutatása Az állattartás szokásai		
48.	Csipkefa bimbója... Szélről legeljetelek... Hopp, Juliska... Cickom, cickom...	A felső dó előkészítése Kettes ütem Négyes ütem Legato éneklés Vegyeskari hangzás	Felső dó megfigyeltetése a tanult dalokban. Kánonéneklés gyakorlása a dalismétlés során. A legato éneklés és a vegyeskar hangzásának megfigyelése a zenehallgatás során. Kottaolvasás gyakorlása m-r-d-l, hangokkal. Alsó szó gyakorlása	Párosítók	Kodály Zoltán: Túrót eszik a cigány (részlet)	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
			énekléssel, kottairással.			
49..	Új a csizmám, most vették... Csipkefa bimbója... Szélről legeljetek...	A felső dó tudatosítása Kettes ütem	A felső dó tudatosítása, helye a vonalrendszerben, kézjele, betűjele A felső dó gyakoroltatása olvasógyakorlatban, felismertetése kottaképben különböző dó-helyek esetében. A felső dó írása Különleges hangeffektusok megfigyelése a zenehallgatás során	Vezénylés	Leopold Mozart: Gyermekszimfónia	
50.	Tavaszi szél vizet áraszt... Mély erdőn... Sándor napján... Bojtár volt a nagyapám...	Négyes ütem Felső dó Zenei kérdés-felelet Vonószenekear-szólóhegedű	Tanult dalok felismerése betűkottáról. A vonószenekear hangzása, szóló és tutti részek felelgetésének megfigyelése, halk-hangos váltakozása, a hegedű hangutánzó játékának megfigyelése A felső dó tiszta intonálásának, adott dó-hellyel való lejegyzésének gyakorlása,	Illusztráció készítése a meghallgatott zenerészlethez	Vivaldi: Négy évszak A tavasz II. tétel	
51.	Kakukk, kakukk... Jön a tavasz, megy a tél...	A hármas ütem Az alsó szó Kettes ütem	Madárhangok utánzásának megfigyeltetése hangszerjátékkal		Leopold Mozart: Gyermekszimfónia Saint-Saëns: Az	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
	(betűkottáról) Tavaszi szél ...	Dallamírás	Daltanulás betűkotta segítségével, az alsó szó gyakorlása. A hármas lüktetés megfigyeltetése az új dalban (majd 4. osztályban kerül sor a tudatosításra)		állatok farsangja Kakukk	
52.	Elment a madárka... Tavaszi szél... Jön a tavasz... Kakukk, kakukk...	Parlando előadásmód Kettes ütem	Az új dal megtanítása során a parlando előadásmód bemutatása, megismertetése. Kétkezes ritmusgyakorlat A fuvola hangszínének megfigyelése a zenehallgatás során. A tavaszi hangulat ábrázolása a zenében.		Saint-Saëns: Az állatok farsangja – A madárház Bartók Béla: Elment a madárka - (Bartók Béla: Gyermek- és nőikarok)	
53.	Zenehallgatás: A madárház Ismétlés: Elment a madárka... Tavaszi szél...	A fuvola, mint szólóhangszer Parlando előadásmód	Illusztráció készítése a zenehallgatás során. Parlando előadásmód gyakorlása		- Saint-Saëns: A madárház	
54.	Állj be Berci katonának... Fényes napsugár... Bécs várában ...	Feszes lüktetés Kánon	Nemzeti ünnepünkhöz kapcsolódó dalok gyakorlása, beszélgetés az ünnep tartalmáról. A Himnusz zenei szerkezetének megfigyelése (elő-és utójáték). Lapról éneklési készség fejlesztése	Keresztretjtvény megfejtése	Erkel F.-Kölcsey F.: Himnusz Egressy B.- Vörösmarty M.: Szózat	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
55.	Öko-Projekt					
56.	Öko-Projekt					
57.	Le az utcán, le, le, le... Hold, hold, fényes lánc...	Egyenletes, feszes lűktetés Kettes ütem Tavaszwáró népszokások	A karikázó táncforma és a tavaszwáró népszokások megismertetése, megtekintése interneten található felvételekről. Tánclépések megismerése, táncolása	A táncok leírása a Mellékletben található.	Eredeti gyűjtések megtekintése internet segítségével	
58.	Elvesztettem zsebkendőmet	Egyenletes, feszes lűktetés Kettes ütem Dallamimprovizáció	A dalosjáték mozgásos elemeinek megismerése, a karikázó gyakorlása Kétkézes ritmusgyakorlat Dallamimprovizálás versrészlethez d-r-m-sz hangkészlettel	Táncleírás a Mellékletben. Szókereső játék		
59.	Szőke kislány* (Kecskemét környéki népdal)	ismétlődések dallami improvizáció	vezénylés váltakozóütemmel	Csárdás	Kecskeméti népdalok felvételei	
60.	Zöld erdőben, zöld mezőben... De jó a dió... (hangjegyről) Elvesztettem zsebkendőmet...	Ismétlőjel Daltanulás hangjegyről Kettes ütem Lefutó hexachord dallamfordulatok	Versritmizálás Tánctanulás: csárdás lépés Hangjegyről való daltanulás gyakorlása Zenehallgatás során a szimfónikus zenekar hangzásának, a fúvósok kiemelt szerepének megfigyeltetése az utánpótlás	Dalfelismerés szövegtörödékek alapján	Beethoven: VI. szimfónia II. tétel Patakparti jelenet	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
			során			
61.	De szeretnék páva lenni... hallás után) Zöld erdőben... De jó a dió... Gólya, gólya, gilice...	Kettes ütem Ritmusosztinató Pentachord dallamfordulatok A cselló, mint szólóhangszer	Ritmuskíséret kapcsolása az új tanult dalhoz A cselló hangszínének megfigyelése a zenehallgatás során		Saint-Saëns: Az állatok farsangja – A hattyú	
62.	Zenehallgatás: A hattyú Ismétlés: De szeretnék páva ... Zöld erdőben ,zöld mezőben... Kakukk, kakukk...	A cselló, mint szólóhangszer	Illusztráció készítése a hallgatott zeneműhöz.	Szólások gyűjtése a hattyúval kapcsolatban	Saint-Saëns: A hattyú	
63.	Megfogtam egy szúnyogot.. Éliás, Tóbiás...	Önálló nyolcad Szinkópa Kánon Hangkészlet	Kánon éneklés gyakorlása Versritmizálás, a szinkópa gyakorlása Olvasógyakorlatok hangkészletének megállapítása	A varázsló munkájának javítása		
64.	Ág, ág, kicsi ág... Itt ül egy kis kosárba... Szélről legeljetelek Elvesztettem páromat...	Szinkópa Felső dó Kettes ütem Ritmusváltozatok Tetraton hangkészlet	Tanult dal felismerése ritmuselemekről Tanult dalok felismerése betűkottáról A kürtök és a férfikar hangszínének		Weber: A bűvös vadász - A vadászok kara (részlet)	

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
			megfigyeltetése a zenehallgatás során.			
65.	Cinkehívogató Megfogtam egy szúnyogot Ág, ág, kicsi ág... Volt nekem egy kecském...	Négyes ütem Önálló nyolcad Nyolcad szünet Felső dó	Tanult dal felismerése ritmusmotívumról Az önálló nyolcad hang és szünetének gyakorlása Zenei kérdéshez záró dallam rögtönzése		Kaláka: A cinege cipője Gryllus Vilmos: Dalok - Cinkehívogató	
66.	Két szál pünkösdrózsa... Cinkehívogató Kinyílt a rózsza... Ettem szőlőt... Elvesztettem zsebkendőmet	Kettes ütem Tetraton hangkészlet Kétszólamú ritmusgyakorlat Egyszerű kétszólamúság terc távolságban Ritmusosztinató	Párosító dalok ismétlése Tiszta intonálás sz-m-r-d hangerjedelemben Kétkézes ritmusgyakorlat megszólaltatása ritmusgyakorlatként és sz-m hangokkal olvasógyakorlatként is	Pünkösdlő		
67.	Serkenj fel kegyes nép Fűzzünk, fűzzünk... Orgona ága...	Kettes ütem Alsó szó	Ismert dal szolmizálása betűkottáról. Ritmusforgató játék egyenletes lüktetés hangoztatása mellett. Felkészülés Anyák napjára	Pünkösdlő		
68.	Buba éneke Serkenj fel, kegyes nép	Kettes ütem Pentaton hangkészlet	Felkészülés Anyák napjára	Betűrejtvény tanult állatokról szóló dalokhoz		
69.	Eresz alól fecskefia... (betűkottáról) De szeretnék páva lenni... De jó a dió...	Kettes ütem Tetraton hangkészlet Ritmuskánon Ritmusírás	Daltanulás betűkottáról Ritmuskánon megszólaltatása, lejegyzése emlékezetből	Önálló hangfelvétel készítése madárhangokról Betűrejtvény		

	Dalanyag	Zenei elemek	Készségfejlesztés / kompetencia	Játék, szemléltetés	Zenehallgatás	Megjegyzés
	Elment a madárka...	emlékezetből				
70.	Táncdal Megismerni a kanászt... Két szál pümkösdrózsa... Szélről legeljetek...	Műdal Ritmusosztinató Fúvós hangszerek Jeles napok	Tanult dal éneklése ritmushangszerekkel. Fúvós hangszerek ismétlése	Titkosírás megfejtése		
71.	A Tisza, a Duna zavarodik Táncdal	Négyes ütem Kiszámoló	Az aratáshoz, búzához kapcsolódó hagyományok, szokások felkutatása.	A dalhoz tartozó játék leírása a Mellékletben-		
72.	Év végi ismétlés					